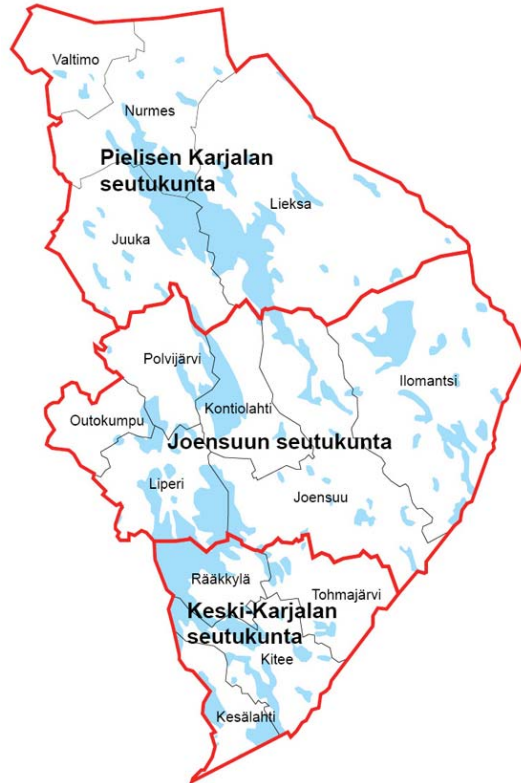

Pohjois-Karjala ikäosaamisen maakunta

Pohjois-Karjala

- 166 000 asukasta
- 14 kuntaa
- kolme seutukuntaa:
Joensuun seutu,
Pielisen Karjala
ja Keski-Karjala

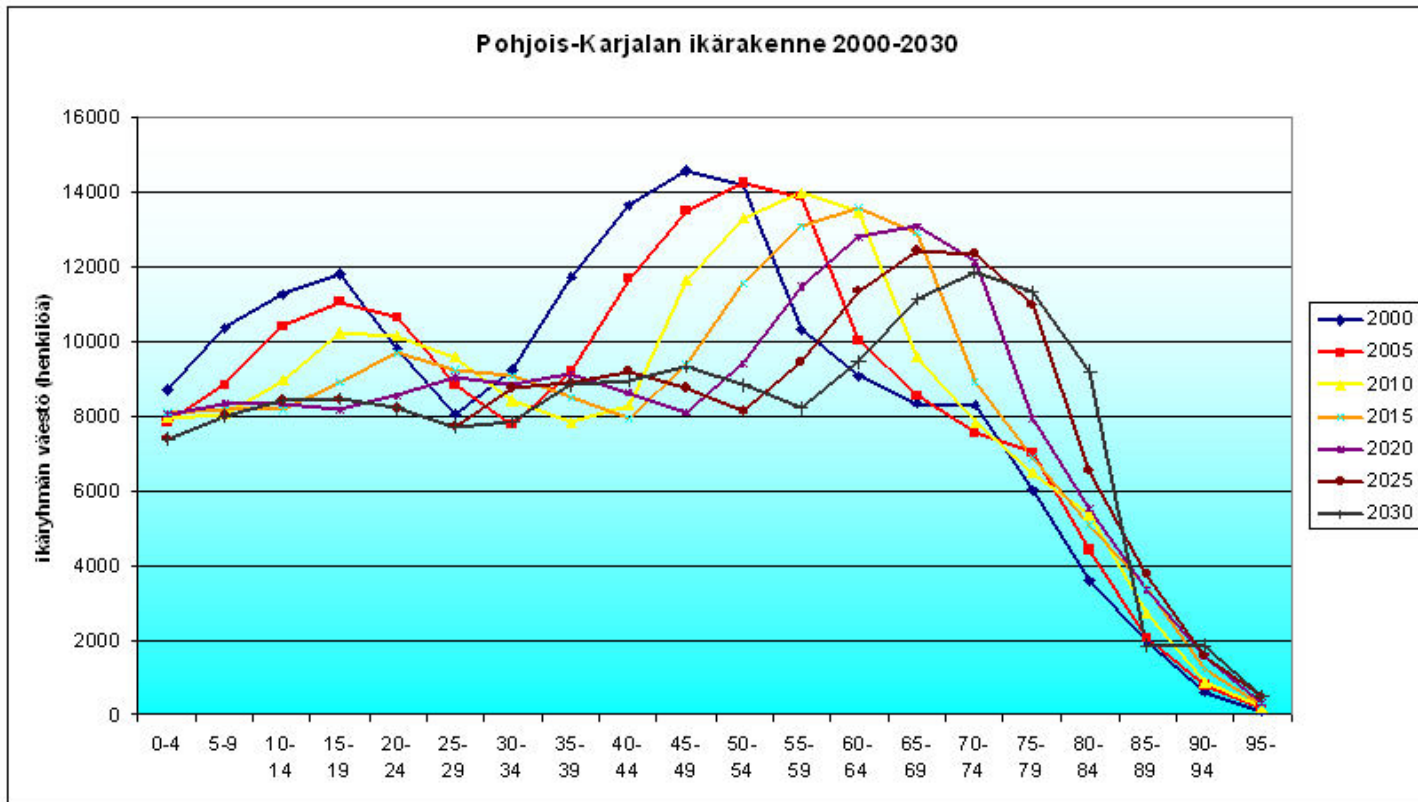

Tausta

- Pohjois-Karjala ikääntyy muuta Suomea nopeammin
- Eletään arkea, joka on muun Suomen ja Euroopan tulevaisuutta
- Pohjois-Karjala ”ikäntymisen laboratorio”

Pohjois-Karjalan ikärakenne 2000 - 2030

LÄHDE: Tilastokeskus ja HEMAASU 2008, Pohjois-Karjalan hyvinvointistrategia 18, 2009

Myönteistä ikääntymistä

- Pohjois-Karjalassa ikäihmiset nähdään yhteiskunnan ja yhteisöjen voimavarana ja yhtenä alueen vetovoimatekijänä
- Ikääntyvään yhteiskuntaan luodaan uusia, myönteisiä näköaloja
- Maakunnan ikäosaamista tehdään näkyväksi: kehittämisen helmiä ja innovatiivisia toimijoita

Yhteistyön voimaa

- Verkostomainen ja monialainen työote
- Luovat rajojen ylitykset
- Maakunnallinen Hyvinvointiohjelma 2015 linjaa ja tukee ikäosaamista ja yhteistyötä
- Maakunnallinen vanhustyön asiantuntijaverkosto tukee kehittämistä ja välittää osaamista

Vanhustyön suunnanmuutos

- Kohti ennakoivaa työtä ja varhaista tukea

Esimerkki: ennakoivat kotikäynnit Joensuussa

- Käydään kaikkien 75-vuotiaiden luona kotikäynnillä
 - Kartoitetaan elämäntilannetta, palveluohjataan, ennakoidaan tulevia tarpeita
 - Kotikäynnit ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia
- Muistineuvolan palvelut varhaisen tuen muotona

Terveysliikuntaa

- Innostetaan ikäihmisiä liikkumaan
- Koulutetaan vanhustyöntekijöitä edistämään terveysliikuntaa
- Parannetaan puistoja ja ulkoilureittejä ikäihmisiä houkutteleviksi
- Ikäihmisille ulkoiluystäviä, esim. koululaisia
- Kunnat, järjestöt ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus yhteistyössä

Seniorineuvonta Ankkuri, Joensuu

- Neuvontaa ja palveluohjausta ikäihmisille
- Puhelinneuvontaa yhdestä numerosta
- Asiakaskäyntejä ja kotikäyntejä
- Koordinointia ja asianajoa
- Hoito- ja palvelusuunnitelmia ja räätälöityjä palvelukokonaisuuksia

Ikäneuvola Ruori, Joensuu

- Suunnitteluvaiheessa
- Vahvistaa ikäihmisten osallisuutta ja omatoimisuutta
- Kytkee terveyden edistäminen osaksi ikääntyvien palveluja: terveystapaamiset, ennakoivat kotikäynnit, päivätoiminta ja muistiseulonnat
- Kumppanuusverkosto
- Verkkopalvelu yli maakuntarajojen

Innostavaa vanhustyötä 1/2

- Sosiokulttuurinen innostaminen vanhustyössä on yhteisöllistä ja osallistavaa toimintaa, jossa käytetään taiteen eri keinoja
- Taiteilijat yhteistyössä vanhusten ja vanhustyön yksiköiden kanssa

Innostavaa vanhustyötä 2/2

- Sosiokulttuuriset työtavat, luovat toiminnot osana perustyötä
- Erityisesti päivätoiminnassa: musiikki, tanssi, kuvataide, kädentaidot, kirjallisuus
- Muistisairaiden draamaryhmät
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Vanhustyön kehittämissyksikkö Karpalo, monet kunnat

Karpalo – vanhustyön kehittämissyksikkö

- Pielisen Karjalan kuntien (Lieksa, Valtimo, Nurmes) vanhustyön kehittämis keskus
- Tavoitteet:
 - Parantaa asiakastyötä ja palvelurakenteita
 - Luo uusia asumisratkaisuja, esim. yhteisöllistä ryhmäasumista
 - Edistää sosiokulttuurista työtä vanhustyön arjessa
 - Kehittää hyvinvointiteknologiaa ja tuotteita yhteistyössä, esim. Abloy Oy, Respecta Oy
 - Tukee alueen täydennyskoulutusta ja käytäntötutkimusta
- Palkittu kehittämistyöstä useilla tunnustuspalkinnoilla

Asumisen uusia ratkaisuja 1/3

- Tavoitteena purkaa laitospaltaisuutta
- Kotona asumista tuetaan: uusia varhaisen tuen muotoja
- Kotona asumisen ja laitoksessa asumisen ”väliin ” uusia asumisen muotoja
 - Esimerkki: Lieksassa yhteisöllistä ryhmä- ja pienkotiasumista
 - Asukkaalla kokemus osallisuudesta, itsellisyydestä ja turvallisuudesta

Asumisen uusia ratkaisuja 2/3

- Kaste-ohjelma 2008-2011 (sosiaali- ja terveysministeriö)
- Uudistuvat kumppanuuslähtöiset asumismuodot ja ratkaisut palvelurakenteessa
- Kotona asumisen varhainen tuki: uusia yhteismalleja ja toimintoja
- Uutta koulutus- ja tutkimusyhteistyötä
- Mukana yhteensä 62 kuntaa ml. kaikki Pohjois-Karjalan kunnat
- Joensuun kaupunki hallinnoi

Asumisen uusia ratkaisuja 3/3

- Suunnitteluvaiheessa: Ikäihmisten hyvinvointikeskus Senioripiha, Joensuu
- ”Yksilöiden yhteisö joen rannalla keskellä kaupunkia”
 - Odotukset ja vaatimukset kasvavat
 - Maksuvalmius kohenee
- Asumisen yhteisö, hyvinvointikeskus, kohtaamis-, toiminta- ja tapahtumapaikka
- Tutkimus-, koulutus- ja kehittämiskeskus
- Palvelujen ja teknologian käyttäjälähtöistä kokeilua ja kehittämistä

Järjestöt osallisuutta vahvistamassa

- Järjestöillä merkittävä rooli ikäihmisten osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamisessa yhteistyössä kuntien kanssa
- Pohjois-Karjalassa urauurtavaa työtä kumppanuuden rakentamisessa
- Maakunnan hyvinvointialan järjestöstrategia 2015 ja Järjestöasian neuvottelukunta ensimmäisiä Suomessa
- Järjestöjen erityisosaamista ja asiantuntemusta osataan hyödyntää
- Maakunnan eläkeläisfoorumi Pohjois-Karjalan maakuntaliito: eläkeläisjärjestöjen virallinen ääni

Hoivayrittäjäyys vanhuuden tukena

- Hoivayrittäjäyhdellä merkittävä työllistävä vaikutus
 - 300 yksityistä sosiaali- ja terveysalan yritystä, yli 2 000 työntekijää
- Hyvinvointialan yrittäjäyden kasvuohjelma HYRRÄ (2008-2010) tukee yrityksiä
- Palveluseteli ja welfare mix -malli lisäävät kuntien ja yrittäjien yhteistyötä

Innovatiivista tuotekehitystä 1/2

- Käytännön vanhustyö osallistuu yritysten tuotekehitykseen arvioinnin ja pilotoinnin alustana
- Oviympäristöjen kehittämistä: Vanhustyön kehittämissyksikkö Karpalo, Abloy Oy, Lukkorengas Oy, ISAK
- Apuvälineiden ja senioribrändin kehittämistä: Karpalo, Respecta, PKAMK
- Itsenäisen Suoriutumisen Innovaatiokeskus ISAK (PKAMK) tuottaa itsenäistä suoriutumista edistäviä palvelu- ja tuoteratkaisuja
- Joensuun yliopiston ikääntyvien yliopiston opiskelijat osallistuvat palvelujen ja tuotteiden käyttäjäarviointeihin

Innovatiivista tuotekehitystä 1/2

- Innovatiivinen STUDIO (INNOstudio®): PKAMK:ssa kehitetty työskentelytapa, jossa mm. ikäihmiset osallisina
- Living Lab (PKAMK): käyttäjälähtöisessä suunnittelussa hyödynnetään ikäihmisten kokemuksia asumisen ja seniorituotteiden kehittämisessä
- Joensuun yliopiston tietokäsittelytieteen laitoksen senioriklubissa ikäihmiset osallistuvat käytettävyystudkimuksiin

Kehittäjiä ja osaajia – koulutusta ja tutkimusta 1/2

- Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
 - Lähihoitajakoulutuksessa vanhustyön koulutusohjelma
- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
 - Sosiaalialan koulutus: sosiaalipedagoginen viitekehys ja sosiokulttuurinen painotus, mahdollisuus valita vanhustyön opintoja
 - Hoito- ja fysioterapia-alan opinnot: vanhustyön sisältöjä
 - Harjoittelupaikat yhä useammin vanhustyön kentällä

Kehittäjiä ja osaajia

– koulutusta ja tutkimusta 1/2

- Hyvinvointialan oppimis- ja kehitysverkosto, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- Ikääntyvien ja väljästi asuttujen alueiden hyvinvointipalvelut, ISAT - Itä-Suomen ammattikorkeakoulut Savonia ja Pohjois-Karjala
- Gerontologia, täydennyskoulutus, Joensuun yliopisto, 1.1.2010 alkaen Itä-Suomen yliopisto
- Sosiaaligerontologia, organisaatorakenteiden ja hoivaympäristöjen tutkimus, Kuopion yliopisto, 1.1.2010 alkaen Itä-Suomen yliopisto

Kansainvälisyys voimavarana 1/2

- Maakunnan vanhustyön osaajat ja kehittäjät osallistuvat useisiin kansainvälisiin hankkeisiin ja vaihto-ohjelmiin
- Our Life as Elderly -hanke (2004-2006) tuotti uudenlaisia palveluita ja ratkaisumalleja tukemaan vanhusten kotona asumista (Lieksan kaupunki)
- Older People for Older People O4O -hankkeen tavoitteena on saada ikäihmiset ja heidän voimavaransa näkyviin ja käyttöön (Pikes Oy)

Kansainvälisyys voimavarana 2/2

- Toimiva koti -malliympäristö Pietarissa, ISAK, PKAMK
 - Hyvinvointialan tuotteiden ja teknologian esittely-, koulutus- ja valmennusympäristö
- Suunnitteilla: DART - Declining, Ageing and Regional Transformation –osahanke, PK:n maakuntaliitto
 - Väestönmuutosten alueelliset vaikutukset, erityisesti vähenevä ja ikääntyvä väestö

Lisätietoja

- Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
www.pkamk.fi
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
www.pohjois-karjala.fi
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO
www.isonetti.net
- Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto STKL
www.stkl.fi
- Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus
www.kansanterveys.info/

Kiitos ja tervetuloa Pohjois-Karjalaan!

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIOPISTO